

3. Тараніч А.В. Стратегії економічного зростання країн в контексті глобальних викликів розвитку світового господарства URL: [http://www.venu-journal.org/download/2020/1\(38\)/07-Taranych.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2020/1(38)/07-Taranych.pdf)

4. Шлапак А. Міжнародна економічна політика як середовище реалізації стратегій розвитку країн, що розвиваються: від регуляторних обмежень до інституційних можливостей DOI:10.33111/vz_kneu.31.22.02.22.152.158

5. Костенко К.А. Економічна стратегія трансформаційних процесів в умовах фінансової глобалізації URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/VISNIK_37_14.pdf

УДК 339.726.2:336.563

Яворський К. А.,
здобувач вищої освіти,
науковий керівник: Корицька О.І,
кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА В БЮДЖЕТ УКРАЇНИ: ФАКТОР ВІЙНИ

Із початком повномасштабної війни, розпочатої росією, жителі України та українська економіка змушені переживати складні часи: зменшення ВВП, інфляція, знецінення національної грошової одиниці гривні, економічні збитки і руйнування промислової та соціальної інфраструктури через воєнні злочини, скоєні країною-агресором, скорочення населення. Усі ці чинники стали причиною дефіциту бюджету та появи різних форм і видів фінансової та нефінансової допомоги від країн-партнерів України. Сучасна військова техніка та озброєння, гуманітарна допомога – все це допомагає Україні розвиватись та активно вести протидію російській агресії. Однак, одним із найголовніших видів допомоги для нашої держави є міжнародна фінансова підтримка, яка першочергово спрямовується на забезпечення пріоритетних видатків та допомогу армії.

За словами міністра фінансів України, С. Марченка, Україна наразі не може самостійно забезпечити всі свої бюджетні потреби, тож ключовий фокус роботи Міністерства фінансів зміщено на роботу з партнерами й донорами для залучення коштів для фінансування бюджету. Тому джерелами фінансування державного

бюджету є: військові облігації, кредити від Міжнародних фінансових організацій, а також двосторонні кредити та гранти. За період з 24 лютого 2022 до кінця другого року повномасштабної війни (2023 р.) Україна отримала міжнародної фінансової допомоги у розмірі більше як 73,5 млрд дол. США. З початку 2024 року до 21 березня сума становила понад 7,7 млрд дол. США [1]. На рис. 1 відображено статистику фінансової допомоги партнерів за періоди 2022-2023 роки та січень-березень 2024 року.

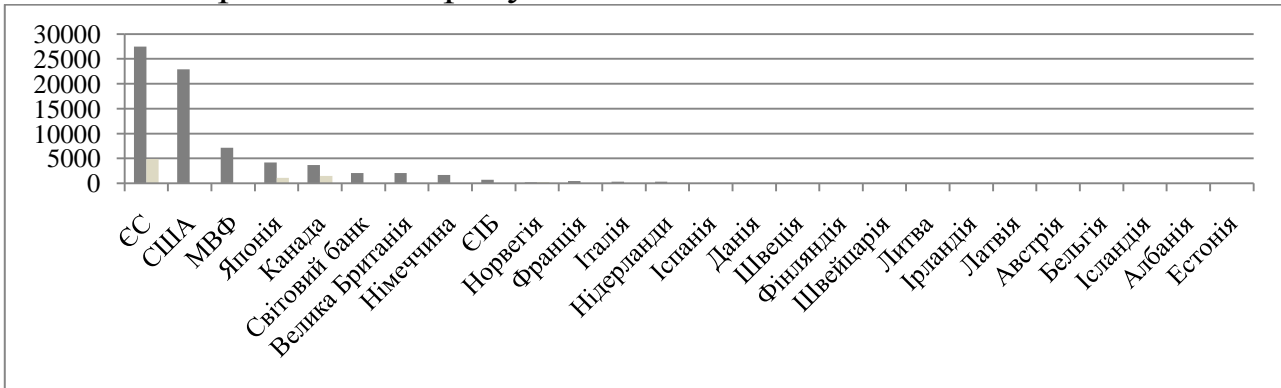

Рис. 1. – Статистика фінансової допомоги у фінансування державного бюджету України за періоди 2022-2023 роки та з початку 2024 року, млн дол. США

Джерело: згруповано, систематизовано та побудовано автором за [1].

За досліджуваний період візьмемо січень-лютий 2024 року і проаналізуємо його більш детально. Загальна сума касових видатків загального фонду державного бюджету становить 424,8 млрд грн. У лютому видатки становили 274,6 млрд гривень. Про це свідчать дані місячної звітності Державної казначейської служби України від 15 березня 2024 року [2]. Наведемо ілюстрацію розподілу державного бюджету за цей період (рис. 2).

Із 179,9 млрд грн на оплату праці з нарахуваннями, на грошове утримання військовослужбовців спрямовано 137,4 млрд грн. З 55 млрд грн на оплату використання товарів і послуг – 21,7 млрд грн – для підтримки Збройних Сил України. Це придбання військової техніки, озброєння, боєприпасів, продукції оборонного призначення, засобів індивідуального захисту (шоломів, бронежилетів та іншого спеціального екіпірування). З цієї ж суми 22,3 млрд грн перераховано Національною службою здоров'я України на реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення.

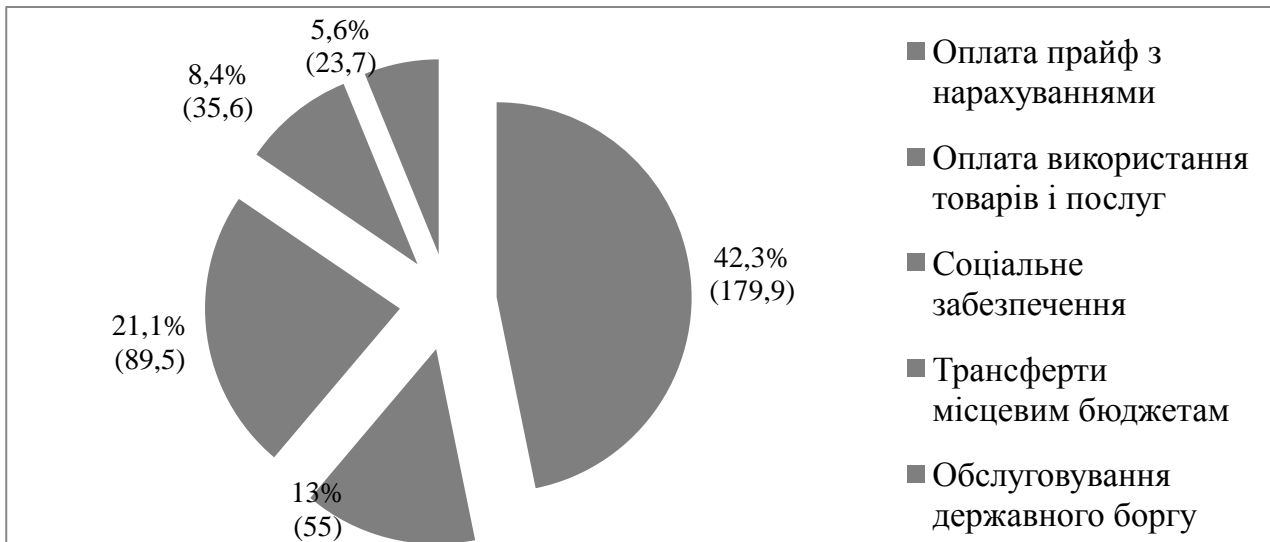

Рис. 2. – Розподіл державного бюджету України за січень-лютий 2024 року, % (млрд грн)

Джерело: згруповано, систематизовано та побудовано автором за [2].

З 89,5 млрд грн на соціальне забезпечення: 42,5 млрд грн – трансферт Пенсійному фонду для фінансового забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій; 23 млрд грн – для виплати Міністерством соціальної політики на соціальний захист дітей та сімей, захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини, для підтримки малозабезпечених сімей [2].

Маючи статистичну інформацію про міжнародну фінансову допомогу та розподіл фінансів за 2024 рік, можемо сформулювати відсоткове відношення розміру цієї допомоги до загального обсягу державних видатків за цей період.

Міжнародна фінансова допомога за 2024 рік, млн дол. США * середній курс долара США за цей період, встановлений НБУ, грн * 100% / 424,8 млрд грн = відсоток розміру міжнародної фінансової допомоги у повному обсязі розподіленого бюджету за 2024 рік.

$$7700 * 38,6 * 100\% / 424800 = 69,97\%$$

Отже, провівши певні підрахунки, отримали інформацію, що на 69,97% міжнародна фінансова допомога покриває бюджетні видатки України з початку 2024 року. А це дає привід виснувати, що в умовах повномасштабної війни Україна однозначно все ще потребує забезпечення фінансовою допомогою від партнерів. Тривалість та важливість цієї зовнішньої макропомоги в динаміці стане предметом наступних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Фінансування державного бюджету України з початку повномасштабної війни. Міністерство фінансів України. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435.

2. Мінфін: видатки загального фонду держбюджету у лютому становили 274,6 млрд грн. Міністерство фінансів України. URL : <http://surl.li/rsnae>.